

Barne og likestillingsdepartementet
Forbruker-, rettighets- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref.
Høring forskrift til gjeldsinformasjonsloven

Vår ref.

,
15. september 2017

Høringsuttalelse forskrift til gjeldsinformasjonsloven

Vi er svært positiv til at det nå utformes forskrifter slik at et gjeldsregister endelig kan bli etablert. Vi mener likevel det er viktig at Departementet allerede nå forserer arbeidet med å sikre at registeret inneholder også pantelikret gjeld, og at Departementet så raskt som mulig signaliserer en slik ambisjon så aktører som skal levere gjeldsinformasjon er kjent med dette allerede ved etableringen av registeret.

Gjeldsinformasjonsloven gir rom for at Departementet ved forskrift utvider virkeområdet til å omfatte et register over all gjeld – også pantelikret. Det fremheves at en slik utvidelse først er aktuell når registeret har virket en tid, men vi mener man allerede nå har tilstrekkelig kunnskap til å gå videre med arbeidet med å utvide registeret. Vi har de siste årene uttrykt en bekymring for mangel på effektive tiltak som kan bremse forbrukslånveksten. Banken ser nå at en av tre lånesøknader vi mottar innebærer refinansiering av forbruksgjeld, og med utflating i boligpriser og boliggjeld på allerede høye nivåer er det svært få av disse søknadene vi kan innvilge. Refinansiering av forbruksgjeld i ny gjeld har vært en av årsakene til at omfanget av mislighold på forbrukslån fortsatt har holdt seg på moderate nivåer, men nå ser vi tegnene til at vår frykt for at forbrukslånveksten kan destabilisere norsk økonomi er i ferd med å bli bekreftet.

Som boliglånbank ser vi at kunder i betalingsproblemer nær alltid har uttømt kredittkilder som forbrukslån og kredittkort før de oppsøker banken for å finne løsninger. Størrelsen på maksimalt lån man kan få fra hver aktør, og fremveksten av stadig nye aktører gjør at vi har gått fra en situasjon hvor det var mulig å finne løsninger sammen med skyldner til flere og flere saker hvor omfanget av ekstern gjeld gjør en opprydding i økonomien umulig.

Det er behov for sterke tiltak for å sikre forsvarlig låneutmåling av usikrede lån. Gjeldsinformasjonsloven kan være et viktig verktøy i dette, men dersom man oppretter et register med kun forbruksgjeld vil dette medføre at man er avhengig av at forbrukslånaktører gjør en tilstrekkelig undersøkelse av pantegjeld for å avdekke kundens faktiske betjeningsevne og

gjeldsgrad. Vi er usikker på i hvilke grad rene forbrukslånsaktører vil benytte tilgjengelige data i form av eksempelvis kontroll av selvangivelse for å sikre en slik komplett og forsvarlig analyse av gjeldsgrad og betjeningsevne. Dersom et register ikke inneholder pantegjeld vil det i stor grad være opp til den enkelte aktør om de utfører en slik forsvarlig kontroll, eller om de baserer seg på kundens egne opplysninger og informasjonen i gjeldsregister over usikret gjeld.

Vi vet at det for en kunde kan være utfordrende å presentere et riktig bilde av alt gjeldsansvar, og sontring mellom gjeldsansvar og eksempelvis andel av lån man har ansvar for. Kundene som opptar forbrukslån kan også være i en så vanskelig situasjon at det kan ligge incentiver til ikke selv å opplyse om alt gjeldsansvar, og det er derfor viktig at finansinstitusjonene har all informasjon for å treffe rett beslutning tilgjengelig for å flytte noe av ansvaret fra kunden til forbrukslånsaktøren.

En boliglånsbank vil ha tilgjengelig informasjon om kundens totale finansielle stilling på innvilgelsestidspunktet, og vil slik sett få en strengere etterlevelse av retningslinjer for forbrukslån fra Finanstilsynet. Dette er positivt og trygger kunden, men vi mener at det samme ansvaret for å se hele kundens totale økonomiske situasjon, og verktøyet for å gjøre det skal være tilgjengelig for alle. Vi mener at man bør etterstrebe et register over all gjeld – også pantesikret – slik at man sikrer en lik etterlevelse av retningslinjene uavhengig av om forbrukslån ytes fra en bank som gjør komplett analyse av finansiell stilling, og en ren forbrukslånsaktør.

Vårt innspill og sterke ønske er derfor at Departementet så raskt som mulig kommuniserer ambisjon, og igangsetter arbeidet med et register som også omfatter pantesikret gjeld.

Våre innspill er i øvrig ivaretatt gjennom felles høringsuttalelser fra Finans Norge.

Med vennlig hilsen
SpareBank 1 SMN

Endre Jo Reite
Kreditsjef

- e-post: endre.jo.reite@smn.no - mobiltelefon: 92229997